

BYNATURVEJLEDNING

INSPIRATIONSKATALOG TIL
URBAN MILJØ & NATURVEJLEDNING FOR BORGERE I BYEN

Udgivelsen er et samarbejde mellem:

Friluftsrådet, naturvejlederkonsulent Kristian Blicher Jepsen

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune, Urban miljø- & naturvejleder Felix C. Becker

ByOasen, Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, naturvejleder Mette Bondo Harders

Du kan hente rapporten her:

<http://www.groen.kk.dk/da/materialer>

Udgivet af:

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling

Fagligt Center

Nyropsgade 1

1602 København V

www.groen.kk.dk

Ansvarshavende: Henrik Gretoft, Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Tekster: Anders Østergaard Andersen, Eddie Bach, Felix C. Becker, Søren Breinholt, Lars Brøndum, Morten D. D. Hansen,

Mette Bondo Hansen, Sigrid K. Ilsøe, Benny Jensen, Jacob Jensen, Martin Machado, Giuliano Matessi, Frank Olesen,

Mia Lindegaard Pedersen, Susanne Rosenild, Jacob Nøhr Schubart, Helle-Marie Taastrøm

Tekstredigering: Felix C. Becker og Susanne Skavn, Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Layout: Cemile Marie Bøchter Høyer, Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Billeder: Colourbox, Felix C. Becker og Afdelingen for Bæredygtig Udvikling

Friluftsrådet

Støttet af Friluftsrådet

1. udgave

Københavns Kommune, maj 2016

INDHOLDSFORTEGNELSE

KRABBERNES HEMMELIGHED ,	SIDE 5
DYR PÅ LAVT VAND,	SIDE 6
VANDPEST OG ANDEMAD,	SIDE 7
VANDMILJØET I BY,	SIDE 8
DYR I NATTEN,	SIDE 9
NATUR PÅ BIBLIOTEKET – HJORTENS LIV,	SIDE 10
MUS OG SPROG,	SIDE 11
KÆLEDYR - TRÆF ,	SIDE 12
NATUR OG KUNST ,	SIDE 13
TEGN I HAVEN ,	SIDE 14
FUGLE I BYEN,	SIDE 15
FLASHMOB.NATUR,	SIDE 16
VINTERRINGMÆRKNING,	SIDE 17
INSEKTJAGT PÅ KASTRUP FORT,	SIDE 18
DYREFREMVISNING ,	SIDE 19
MYRESTUDIE,	SIDE 20
FIND VEJ MED LYDPOSTER- TRAVELTALES - MOBILAPPLIKATION,	SIDE 21
TEMASPECIFIKKE PERSPEKTIVER,	SIDE 22
NATUR-LOGBO,	SIDE 23
HØSTPICNIC,	SIDE 24
SANKETURE I BYEN - ”SPISELIGT UKRUDT PÅ VESTERBRO”,	SIDE 25
FRA JORD TIL BORD,	SIDE 26
DYRET INDENI,	SIDE 27
BLOMSTRENDE BY,	SIDE 28
100 NYE HOTELLER I RANDERS,	SIDE 29
UNDERVISNING FOR FLYGTNINGEN I HVERDAGSNATUR I BOLIGOMRÅDET,	SIDE 30
UNGE MØDREGRUPPER I DET GRØNNE BYNÆRE OMRÅDE,	SIDE 31
NATUR & PSYKE,	SIDE 32
SMAG PÅ AARHUS,	SIDE 33
DRIK DIN BY,	SIDE 34
STEDSPECIFIKKE BYGGEPROJEKTER OG INSTALLATIONER SOM NATURFORMIDLING. EKS.: ”GRØNT TAG”,	SIDE 35
TRÆKLATRING,	SIDE 36
STEDSPECIFIKKE BYGGEPROJEKTER OG INSTALLATIONER SOM NATURFORMIDLING. EKS.: ”GIV HUSET TØJ PÅ”,	SIDE 37
BIOBLITZ,	SIDE 38
JULETRÆSFEST PÅ VESTERBRO,	SIDE 39

BYNATURVEJLEDNING

- Et inspirationskatalog til Urban Miljø- & Naturvejledning til borgere

INDLEDNING

Kataloget er en opsamling af 35 inspirationseksempler til bynaturvejledningsforløb.

Forløbene blev indsendt og genereret i forbindelse med en temadag om bynaturvejledning arrangeret af Friluftsrådet i februar 2015.

Materialet henvender sig til naturvejledere, friluftvejledere, pædagoger, lærere og interesserede, som ønsker inspiration og kontakter til et udvalg af naturvejledere, som formidler natur, friluftsliv, og miljø i byerne.

Beskrivelserne er formuleret på baggrund af naturvejledernes autentiske formidlingsforløb og går ikke i detaljer. **Læseren opfordres til selv at overføre og læse forløbseksemplerne ind i dens egne aktuelle, stedsspecifikke kontekster.**

Hold jer ikke tilbage med at kontakte naturvejlederne for en videre uddybelse, erfaringsudveksling og idégenerering med afsæt i forløbene.

Inspirationskataloget er et led i Friluftsrådets fokus på bynatur og friluftsliv. Friluftsrådet ønsker at potentialet for natur- og friluftsoplevelser i byerne udnyttes bedre. Det kan ske ved at skabe flere lettilgængelige grønne arealer i byerne, samt ved at åbne byboernes øjne både for den helt nære bynatur, som de omgives af i hverdagen og for naturområderne uden for byen.

Naturvejlederne spiller en afgørende rolle i realiseringen af denne ambition på grund af den direkte kontakt med borgerne. Så vi opfordrer jer hermed til at gå ud og skabe større fokus på naturen i byerne og de mange oplevelser den medfører – for derved at bidrage til et bedre liv for Danmarks byboere. Flere byer er ved at implementere en strategi angående bynatur, som kan være værd at have knytte an til, hvis man vil iværksætte og udvikle naturvejledning i byerne.

God inspiration og læsning,
Kristian, Mette og Felix

KRABBERNES HEMMELIGHED

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Krabben bliver brugt som eksempel på et dyrs tilpasning til livet ved stranden.

Biologiske fænomener som skalskifte og gendannelse af tabte lemmer demonstreres.

Børnene får mulighed for at komme tæt på krabberne og håndtere dem.

Vi tæller ben, undersøger klosaksene og lærer at kende forskel på hanner og hunner.

Alle laver deres egen "krabbefanger", som vi afprøver.

I sommerhalvåret vil vi også tømme rejerusen i strandkanten.

Vi bygger krabbefangere og prøver lykken.

Forløbet henvender sig til: Alle børn

Forventet forberedelsestid: 30 minutter

Tidsramme til selve formidlingen: 1-3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Naturfaglig viden om krabber og pædagogiske formidlings erfaring

Læring: Natur/teknologi

Byrumforløbet kræver: Strand, stenmole eller havnekaj

Aktiviteten er afprøvet: I Amagerstrandpark ved København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Søren Breinholt

Adresse: Øresundsmiljøskolen, Refshalevej 70,

Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune

Telefonnr.: 26 37 42 25

Mailadresse: sobrei@buf.kk.dk

www.groen.kk.dk

DYR PÅ LAVT VAND

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Der er et mylder af liv på det lave vand. Iført waders går vi på opdagelse i strandkanten. Bevæbnet med rejenet fanger vi smådyr. Fangsten af fiskeyngel, vandmænd, krabber og rejer fra net og ruser bliver registreret. Vi graver også ned i bunden og finder børsteorme, snegle og muslinger, der ligger nedgravet her.

De mange organismer giver en god forståelse af strandkanten, som levested og økosystem. Ved selv at fange dyrene med forskellige redskaber og optælle dem, får eleverne en fornemmelse for hvor almindelige dyrene er.

Børnene er aktive og prøver en ukendt aktivitet, hvor der er stor chance for fangst. Forløbet kan tilrettelægges til børn og unge i alle aldre

Forløbet henvender sig til: Alle børn

Forventet forberedelsestid: 30 minutter

Tidsramme til selve formidlingen: 2-4 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Naturfaglig viden om krabber og pædagogiske formidlings erfaring

Læring: Kendskab til de almindeligste dyr ved kysten

Byrumforløbet kræver: Alle steder hvor der er en strand – f.eks. Svane-møllen, Amager Strandpark eller lignende i april-oktober

Aktiviteten er afprøvet: I Københavns kanaler

ANSVARLIGE NATURVEJLEDERE

Navn: Søren Breinholt

Adresse: Øresundsmiljøskolen, Refshalevej 70,

Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune

Telefonnr.: 26 37 42 25

Mailadresse: sobrei@buf.kk.dk

www.groen.kk.dk

Navn: Jacob Nøhr Schubart

Adresse: Vester Voldgade 100, 1552 København V

Telefonnr.: 24 67 25 41

Mailadresse: jacob.schubart@dgi.dk

www.dgi.dk

VANDPEST OG ANDEMAD

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Dagen er som oftest bygget op med en introduktion til Peblingesøen. Gennem undersøgelser, demonstrationer og lege vil vi give forskellige vinkler på hvad der sker, når der kastes brød i vandet og det fælles ansvar, vi har for naturen i byen.

Børnene vil lære flere navne på dyr og planter samt vigtige kendetegn. De lærer om planter og dyrenes forskellige levesteder, livsbetingelser og om deres plads i fødekæden. De lærer at arbejde hensigtsmæssigt med diverse dstyr og forskellige undersøgelsesmetoder. Børnene får net og bakker og skal selv fange dyr, som enten er gælledyr eller snorkeldyr.

Naturvejlederen fortæller dem historier om, hvordan dyrene ånder og der formidles om, hvad dyr og planter skal bruge for at leve og hvordan de kan blive forstyrret.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever i 2. til 4. kl.

Forventet forberedelsestid: 30 min

Tidsramme til selve formidlingen: 1,5 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Kendskab til planter og dyr der lever i vand, samt pædagogisk formidlings erfaring

Læring: Natur/teknologi

Byrumforløbet kræver: Søer i byerne

Aktiviteten er afprøvet: Ved Peblingesøen i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mette Bondo Harders

Adresse: Møllegade 25 C

2200 København N

Telefonnr.: 20 58 41 57

Mailadresse: naturvejleder@live.dk

www.kk.dk/legeplads

VANDMILJØET I BYEN

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Naturvejlederen aftaler at mødes med en klasse eller en børnehave ved et udvalgt sted med vand. Vi undersøger vandet: er det grønt, er det klart, hvilke dyr og planter lever i vandet?

Naturvejlederen har net, lup, bøger og andre materialer med, som børnene kan bruge til at identificere arterne.

Det er en fordel, hvis man selv har akvarium med, så børnene kan iagttage livet under vandet.

Forløbet henvender sig til: Børnehaver, skoler, børn sammen med forældre

Forventet forberedelsestid: Kort

Tidsramme til selve formidlingen: 1 til 2 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Økologi,biologi om planter/ dyr i vand og omkring vandet

Læring: Indlæring om microplanter, dyreliv

Byrumforløbet kræver: Hvor der er vand

Aktiviteten er afprøvet: Ved områder ved vand i og omkring Kalundborg

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Anders Østergaard Andersen

Adresse: Søbakken 1, 4400 Kalundborg

Telefonnr.: 25 88 47 89

Mailadresse: anders_oe_a@hotmail.com

DYR I NATTEN

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Rundtur i ZOO om aften med flagermusdetektoren. Hør og se forskellige slags flagermus. Vi ved, hvor vi finder de forskellige arter. Undervejs bliver der fortalt om hvordan flagermus "overlever" om natten. Vi slutter af med en rundtur i NatZOO og ser flyvende hunde tæt på.

Vi kommer til at opleve hvor mange dyr, der er vågne om natten.

Vi ser både flagermus i naturen og i fangeskab.

Forløbet henvender sig til: Alle skoleelever

Forventet forberedelsestid: 4 timer

Tidsramme til selve formidlingen: 2 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Kendskab til nattedyrenes liv

Læring: Natur/teknologi

Aktiviteten er afprøvet: I Zoologisk Have i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Botanisk Museum,
Gothersgade 130, 1123 København K

Telefonnr.: 20 57 10 04

Mailadresse: mia.pedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

Navn: Eddie Bach

Adresse: Zoologisk Have
Roskildevej 32, 2000 Frederiksberg

Telefonnr.: 30 16 73 02

Mailadresse: eb@zoo.dk

www.zoo.dk

NATUR PÅ BIBLIOTEKET – HJORTENS LIV

KORT BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Vi bruger bibliotekerne som ramme til naturformidling.

Udvalgte rekvisitter fra naturskolen (gevir, skind, osv.) eller store tegninger af dyr, flyttes på biblioteket. Vi fortæller om hjorten og dens liv.

Vi leger at vi jager en hjort og slutter af med at lave et gevir.

Formidlingen forgår i naturlige og trygge rammer og er især egnet til børn, som kun har ringe kendskab til naturen.

Forløbet henvender sig til: Børn i alderen 1- 6 år

Forventet forberedelsestid: En halv time

Tidsramme til selve formidlingen: En time og et kvarter

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Kendskab til hjortensliv og pædagogiske formidlings erfaring

Læring: Naturvejledning om hjortens liv

Byrumforløbet kræver: En aftale med et bibliotek eller andet et sted efter eget valg

Aktiviteten er afprøvet: På en række børnebiblioteker i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Frank Olesen

Adresse: Naturværkstedet Kløvermarken

Kløvermarksvej 511

2300 København

Telefonnr.: 27 77 02 94

Mailadresse: froles@buf.kk.dk

www.groen.kk.dk

MUS OG SPROG

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

En gruppe "sprog børn" møder op på naturskolen og bliver introduceret til mus. De lærer at røre ved musene og hvordan man passer bedst på dem.

Når børn får en levende mus i hånden, bliver de så begejstrede, at de ikke kan lade være med at sætte ord på deres oplevelser. De vil vide mere om musene og vi hjælper børnene til at kunne formulere sig.

Institutionen låner musene med hjem og børnene passer dem i 14 dage. Gruppen kommer efterfølgende retur og fortæller om, hvordan det er gået. Vi formidler mere om musen og har en dialog med hvert enkelt barn. Vi har særligt fokus på sproget og introducerer børnene for fagbegreb om musenes adfærd og liv.

Forløbet henvender sig til: 3-6 årige småbørn, max 4-8 børn af gangen

Tidsramme til selve formidlingen: 1 til 2 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Viden om mus og sprogarbejde i dagsinstitutioner

Læring: Natur/teknologi, natur og naturfænomener samt sprog

Byrumforløbet kræver: På institutionen, på Naturværkstedet Kløvermarken eller lignende steder

Aktiviteten er afprøvet: På Naturværkstedet Kløvermarken i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Frank Olesen

Adresse: Naturværkstedet Kløvermarken

Kløvermarksvej 511

2300 København

Telefonnr.: 27 77 02 94

Mailadresse: froles@buf.kk.dk

www.groen.kk.dk

KÆLEDYR - TRÆF

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Borgerne inviteres til at komme og fortælle om og formidle deres dyr. Naturvejlederen er facilitator og byder ind med egen viden. Det er en god måde at lade forskellige befolkningsgrupper mødes.

Det er et tema, som i høj grad også appelerer til børn med anden etnisk baggrund.

Forløbet henvender sig til: Børnefamilier

Forventet forberedelsestid: 30 minutter

Tidsramme til selve formidlingen: 3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Viden om de almindelige kæledyr eller find ressourcepersoner, der gør

Læring: Navne på almindelige kæledyr, arter, oprindelse og husdyravl.

Byrumforløbet kræver: Alle

Aktiviteten er afprøvet: På forskellige lokationer i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mette Bondo Harders

Adresse: Møllegade 25C, 2200 København N

Telefonnr.: 20 58 41 57

Mailadresse: naturvejleder@live.dk

www.kk.dk/legeplads

NATUR OG KUNST

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Formidle natursyn, vise kunstneriske elementer i naturen: former, farver mm.

Første del: Tag til Østre Anlæg og lav aktiviteter, farvejagt, observationer og bladkendskab.

Anden del: Statens Museum for Kunst: Analyser 3 værker med forskellige måder at afbillede naturen

Tredje del i værkstedet / billedkunstlokalet: Lave et værk med eget "natursyn" ud af en blanding af materialer samlet i parken (blade, kviste osv.) og med klassiske kunstmateriale.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever fra 3. kl. til 7. kl.

Forventet forberedelsestid: En halv time

Tidsramme til selve formidlingen: 4 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Indsigt i farver, kunst og botanik

Læring: At udvide elevernes abstraktions niveau, kreativitet

Byrumforløbet kræver: Østre Anlæg, Statens Museum for Kunst eller anden kultur institution

Aktiviteten er afprøvet: I Østre Anlæg, på Statens Museum for Kunst og i billedkunstlokaler i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Giuliano Matessi

Adresse: Københavns Naturskole

Granatvej 11, 2770 Kastrup

Telefonnr.: 32 52 22 75

Mailadresse: AQ0D@buf.kk.dk

www.groen.kk.dk

TEGN I HAVEN

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Tegneøvelser er udarbejdet særligt med billedkunst for øje, men også tværfagligt med matematik. Eleverne nærstuderer planter, de arbejder med farver, former, tælleøvelser, højdeøvelser, blindtegning, tegneteknikker, hjælpemidler, osv. Intro til materialet, intro til grej, intro til Botanisk Haves historie og havens regler.

Eleverne arbejder på egen hånd, typisk 2 og 2, med udvalgte opgaver. Læreren kører forløbet med eleverne og de plejer at have eleverne samlet i ét område ad gangen, hvor eleverne arbejder selvstændigt i deres grupper og kan søge råd og vejledning hos hinanden, samt hos læreren.

Elevernes nysgerrighed øges, når de selv kan gå på opdagelse og der ikke er så mange andre at forholde sig til. De holder bedre fokus og de koncentrerer sig bedre.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever i 0.-2. kl. + 3.-6. kl.

Tidsramme til selve formidlingen: Et par timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren:
Billedkunst og plantekendskab

Læring: At lære at se og gengive fremmer samarbejdet i små grupper/2 og 2.

Aktiviteten er afprøvet: I Botanisk Have i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Botanisk Museum,
Gothersgade 130, 1123 København K

Telefonnr.: 20 57 10 04

Mailadresse: mia.pedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

FUGLE I BYEN

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Byen er hjemsted for mere end 40 forskellige fuglearter. Bymiljøet er et godt sted at kigge på fugle, da byens fugle er vant til mennesker og ofte lader os komme helt tæt på. Der er derfor gode chancer for at lære flere af de fuglearter at kende, som vi lever side om side med og måske endda møder hver eneste dag.

Vi har en billednøgle med 25 af de mest almindelige fugle i byen, samt kikkerter, stopure til tidtagning og opslagsværket "Fugle i felten" til udlån.

Materialet giver lærere og elever et nemt overblik over de fuglearter, man oftest ser i bymiljøet. Undervisningsmaterialet er udviklet til selvstændigt brug i Botanisk Have, men kan bruges i alle andre bymiljøer.

Der kan fokuseres på – f.eks.: tegneteknik ift. fugle, fuglekending, anatomi, fjer, observation, registrering, mv.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever

Forventet forberedelsestid: Kommer an på ønsket niveau

Tidsramme til selve formidlingen: Et par timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Basal fuglekendskab

Læring: Give større forståelse for biologi, natursyn og naturforståelse

Byrumforløbet kræver: Alle steder

Aktiviteten er afprøvet: I Botanisk Have i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Botanisk Museum,
Gothersgade 130, 1123 København K

Telefonnr.: 20 57 10 04

Mailadresse: mia.pedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

Navn: Mette Bondo Harders

Adresse: Møllegade 25C, 2200 KBH N

Telefonnr.: 20 58 41 57

Mailadresse: naturvejleder@live.dk

www.kk.dk/legeplads

FLASHMOB.NATUR

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

En håndfuld fuld bevæbnede kratluskere stiller sig op midt i byen, enten i en park eller et andet sted, hvor der er lidt grønt at luske i.

Men altså helst på et tidspunkt, hvor der sker noget sjovt i byens natur, f.eks. fugletræk eller mylder af svirrefluer. Man har medbragt kikkert, teleskop, store kameraer, insektsugere og måske lidt rødvinssnore.

Man kan sætte et skilt op, hvem man er, men det er ikke nødvendigt. Og så sker der det, at folk kommer forbi og spørger, eller man stalker nogen.

Det kan man få rigtig mange kunder på i løbet af en dag; englænderne har gjort det med fugle i mange år med meget stor succes.

Formålet er at overraske og glæde folk og få dem til at få øjnene op for, at byen byder på talrige naturoplevelser, hvis bare man åbner øjnene.

Forløbet henvender sig til: Folk, der passerer stedet, familier og hvem der ellers er i byen

Tidsramme til selve formidlingen: Afhænger af, hvor sjovt det er

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Man skal kende sine arter, i hvert fald på et basalt niveau

Byrum forløbet kræver: Alle steder

Aktiviteten er afprøvet: I byens parker i Aarhus

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Morten D. D. Hansen

Adresse: Molslaboratoriet,
Strandkærvej 6, Femmøller, 8400 Ebeltøft

Telefonnr.: 61 55 51 47

Mailadresse: mortendd@molslab.dk

www.naturhistoriskmuseum.dk

VINTERRINGMÆRKNING

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Forløbet handler om at få folk til at se og kende de lokale fugle på deres foderbræt.

Fremvisning af ringmærkning er lavet for Danmarks ringmærkeforening.
Ringmærkning er en anderledes vinkel at se på fuglene.

Forløbet kræver samarbejde med en licenseret ringmærker og tilladelse fra ringmærkningscentralen.

Forløbet henvender sig til: Alle

Forventet forberedelsestid: 3 timer + fodring

Tidsramme til selve formidlingen: 3-5 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Fugleringmærkning

Læring: Give større forståelse for biologi, natursyn og naturforståelse

Byrumforløbet kræver: Alle haver + parker

Aktiviteten er afprøvet: I byens rum i Aarhus

**Aktiviteten er afprøvet: I byens parker i Aarhus
i København**

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Sigrid K. Ilsøe

Adresse: Naturhistorisk Museum, Aarhus

Wilhelm Meyers Allé 210, Universitetsparken, 8000 Aarhus C

Telefonnr.: 26 19 86 11

Mailadresse: ski@naturhist.dk

www.naturhistoriskmuseum.dk

INSEKTJAGT PÅ KASTRUP FORT

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Vi lærer om insektlivet i et lokalt, specifikt miljø (Kastrup Fort).
Vi nedgraver insektfælder dagen før.

Når eleverne kommer, inddeler vi dem i grupper. Vi begynder at indsamle insekter fra fælderne, som vi nærstudies med lup, undersøgelsesglas mm..
Vi sorterer og tæller insektfangsten og sætter os ind i et dyrs kendetegn i grupperne. Derefter formidler vi det vi har lært til hinanden i nye grupper.

Vi laver bevægelsesaktiviteterne i form af stafetløb, stratego, memory med insekter, samt rim og rap om insekter.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever i 0.-5. kl.

Tidsramme til selve formidlingen: 3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Viden om insekter

Læring: Natur/teknologi, natur og naturfænomener

Byrumforløbet kræver: Park eller skov

Aktiviteten er afprøvet: På Kastrup Fort på Amager

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Jacob Nøhr Schubart

Adresse: Vester Voldgade 100, 1552 København V

Telefonnr.: 24 67 25 41

Mailadresse: jacob.schubart@dgi.dk

www.dgi.dk

DYREFREMVISNING

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Forløbet handler om at bryde grænser ved fremvisning af eksotiske dyr såsom slanger, fugle-edderkopper, m.fl., ved at lade børnene røre de dyr, der virker grænseoverskridende.

De åbner op for at genoverveje sine forforståelser og sit natursyn.

Naturvejlederen fortæller den gode naturhistorie ved at relatere til danske eksotiske arts-fæller og åbner øjnene for dyr og natur.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever i 1.-8. kl. og familiegrupper

Forventet forberedelsestid: 30 min

Tidsramme til selve formidlingen: 90 min

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Kendskab til eksotiske dyr

Læring: Viden om dyrenes biologi, økologi og evolution

Byrumforløbet kræver: Alle steder

Aktiviteten er afprøvet: På Naturhistorisk Museum i Aarhus

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Lars Brøndum

Adresse: Naturhistorisk Museum, Wilhelm Meyers Allé 210,
Universitetsparken, 8000 Aarhus C

Mailadresse: lars@nathist.dk

www.naturhistoriskmuseum.dk

MYRESTUDIE

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

IEleverne sætter fødeemner op på hhv. befæstede og grønne arealer.

Undersøgelse af myrernes fødepræferencer.
Hvad spiser de?

Forsøgssopstilling med sukkervand, glukose, fedt, saltvand, protein.
Eleverne indsamler myrer ved fødeemnerne og noterer antal.
Ved forskellige arter myrer artsbestemmes myrerne.

Eleverne arbejder hands-on i alle led og let tilgængeligt forsøg og hypotese.

Efterfølgende snak om resultater mv..

Forløbet henvender sig til: Alle

Tidsramme til selve formidlingen: En halv til 1 dag

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Faglig viden om myrer og insekter

Læring: Naturvidenskab i børnehøjde

Byrumforløbet kræver: Natur

Aktiviteten er afprøvet: På Statens Naturhistoriske Museum i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Statens Naturhistoriske Museum

Øster Voldgade 5-7, 1350 København K

Telefonnr.: 20 57 10 04

Mailadresse: miapedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

FIND VEJ MED LYDPOSTER - TRAVELTALES – MOBILAPPLIKATION

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB

App'en, der kan afspille de forskellige ture med lydposter hedder TravelTales og findes til Android og iPhone.

Brugerne navigerer rundt i byen og finder poster ved hjælp af et kort. Ved hver post afspilles et lydclip på deres mobiltelefon. Det er f.eks. historiske fakta eller det kan være et fugle-, eller dyrekald.

Der kan laves en quiz på forskellige måder, hvor eleverne skal forsøge at genkende hvilket dyr lyden kommer fra, svare på en opgave om historie, natur eller et andet emne.

Hvis ikke der findes en 'Tur-app' med lydposter i dit område så se www.findveji.dk. Der kan man selv lave en tur. På siden ligger der også filer med fugle/dyrekald på. Kontakt dof@do-f.dk for teknisk hjælp. Husk at printe et kort med det område du vælger.

Forløbet henvender sig til: Kan tilrettelægges til alle aldersgrupper

Tidsramme til selve formidlingen: Turens længde og antal opgaver undervejs kan variere.

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Ingen

Læring: At mestre navigation via kort, at få kendskab til byen/naturen

Byrumforløbet kræver: Alle

Aktiviteten er afprøvet: Rundt om i byen i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Botanisk Museum,
Gothersgade 130, 1123 København K

Telefonnr.: 20 57 10 04

Mailadresse: mia.pedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

TEMASPECIFIKKE PERSPEKTIVERINGER

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Vi tager naturformidlingen ind i by-kulturen og arbejder med tematikker, der perspektiverer emner som: kultur, naturen i byen, bæredygtighed, m.fl..

Lav et "målingsreb", som lægges ned på jorden (ca. 20m). Rebets yderpunkter repræsenterer modsætningspar: ja/nej, sjovt/kedeligt, enig/uenig, m.fl., i hver sin ende.

Tematikker med dilemmaer forberedes i form af spørgsmål - f.eks.: er det ok slå dyr ihjel? Hvem spiste kød til aftensmad i går? -, og deltagerne placerer sig på rebet i forhold til spørgsmålet.

Hvis der er store yderpoler, så kan rebet bukes på midten og yderpunkterne kan diskutere med hinanden.

Forløbet henvender sig til: Udskolingselever

Forventet forberedelsestid: 1-2 timer

Tidsramme til selve formidlingen: 1-2 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Det kræver formidlings-erfaring med at styre diskussionen mellem forskellige grupper

Læring: At lære at danne sin egen mening

Byrumforløbet kræver: Ingen speciel lokation

Aktiviteten er afprøvet: I Carlsbergbyen i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Martin Machado

DGI Storkøbenhavn

Adresse: Vester Voldgade 100, 1552 København V

Telefonnr.: 21 29 32 78

Mailadresse: mm@dgi.dk

www.dgi.dk

NATUR-LOGBOG

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Der arbejdes i en enkel og genkendelig ramme: "logbogen".
Begiv dig ud i naturen indenfor rammerne af Åben Skole, Udeskole, mm., og registrer dine oplevelser og iagttagelser på en personlig måde.

Metoden understøtter børnenes oplevelser i og af naturen, fastholder læring, åbner op for nysgerrighed, egen interesse og fascination.

I naturlogbog kan det oplevede læses, observeres, noteres, tegnes, så der reflekteres undervejs og efterfølgende derhjemme eller i andre sammenhænge.
Husk Logbog, blyant og fantasi og lyst til at gå på opdagelse.

Forløbet henvender sig til: Skoleelever

Forventet forberedelsestid: Kommer an på det ønskede niveau

Tidsramme til selve formidlingen: Bestemmes selv

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Gode formidlingsevner hvad angår logbogen som hjælpemiddel til læring.

Læring: Fagviden indenfor det ønskede emne

Byrumforløbet kræver: Alle – der kan kigges på fugle i byen, smådyr på grønne eller befæstede arealer på legepladsen eller andet

Aktiviteten er afprøvet: I de grønne område i og i nærheden af København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Statens Naturhistoriske Museum,
Øster Voldgade 5-7, 1350 København V

Telefonnr.: 20 57 10 04

Mailadresse: miapedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

HØSTPICNIC

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Til Høstpicnic (på Sydhavnstippen i København) formidles den bynære natur gennem mangfoldige "gør det selv" værksteder og i form af en fest med guidede høstture i området:

Høst af vilde æbler og mosteri. Høst af urter til te eller fladbrød.

Formidling af bier. Formidling af naturplejeplaner, invasive arter og naturpleje med får.

Høstpicnic er blevet en tilbagevendende tradition med stor lokal folkelig deltagelse.

Forløbet henvender sig til: Borgere i alle aldre

Forventet forberedelsestid: 3 timer

Forventet planlægningstid: ca. 2 måneder

Tidsramme til selve formidlingen: 3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Koordination og inddragelse af lokale netværk / foreninger med specialviden til guidede ture og aktiviteter: DOF, DN, m.fl..

Læringv: Bynatur, kultur, fællesskab, biodiversitet og formidling af spiselige planter i byens baghave.

Byrumforløbet kræver: Bynære naturområder, parker

Aktiviteten er afprøvet: På Sydhavnstippen i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

<https://www.facebook.com/Traestub>

www.groen.kk.dk

SANKETURE I BYEN - "SPISELIGT UKRUDT PÅ VESTERBRO"

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Formidling af den vilde spiselige bynatur.

Vi mødes i Træstubben - et naturværksted i byen, eller i en park med langbord, i et telt - og går en tur i grønne parker og områder. Med kyndig vejledning høster vi spiseligt ukrudt, som vi efterfølgende tilbereder med en "urban kok". Vi spiser og smager sammen på det "spiselige ukrudt".

Alle deltagere får desuden en publikation med spiseligt ukrudt og opskrifter til tilberedning.

Forløbet giver anledning til et hav af direkte og indirekte formidling og vidensdeling gennem samtaler. Deltagerne ser et urbant formidlingssted, får viden om daglige og andre arrangementer, mm..

Forløbet henvender sig til: Alle

Forberedelsestid: ½ år med publikationen

Tidsramme til selve formidlingen: 2 til 3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Godt netværksarbejde og kendskab til lokalområdet.

Læring: Biodiversitet i byen. Fornyelse af spisevaner.

Byrumforløbet kræver: Grønne byrum, parker, evt. en mobil køkkencykel eller et sted med vand og køkkenfaciliteter.

Aktiviteten er afprøvet: På Naturværkstedet Træstubben i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

<https://www.facebook.com/Traestub>

www.groen.kk.dk

FRA JORD TIL BORD

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Fra jord til bord handler om at vise folk, hvor maden kommer fra før det ender på tallerkenen. Madens vej vises via aktiviteter. Vi ryster fløde til smør. Ryger muslinger, som folk er med til at sortere, samt sild, de er med til at tilberede, sylte, og muligvis sælge. Vi presser saft af æbler, slagter og parterer rå – dåvildt og griller det på bål. Vi maler mel, valser havre, laver krydresalt af vilde urter og meget andet. Vi har også bier og bruger både voks og honningen til ovenstående.

Mad og drikke tiltaler eller udfordrer folk i vore dage og et naturligt syn på råvarer og deres oprindelse er ikke altid tydelig.

Forløbet henvender sig til: Alle

Forventet forberedelsestid: 5 timer

Tidsramme til selve formidlingen: 4 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Hygiejneviden, produktkendskab

Læring: Hygiejneviden og en forståelse for, hvor maden kommer fra.

Byrumforløbet kræver: Alle steder fra zoo, parker, baggårde o.a.

Aktiviteten er afprøvet: I Zoologisk Have i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Eddie Bach

Adresse: Zoologisk Have

Roskildevej 39, 2200 Frederiksberg

Telefonnr.: 30 16 73 02

Mailadresse: eb@zoo.dk

www.zoo.dk

DYRET INDENI

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Obduktion og dissektion af døde dyr.

Alle døde dyr kan bruges: fra giraf til mus.

Dyret/dyrene disseskeres og vi bestemmer: anatomi, funktionalitet og tilpasning til deres omgivelser.

Folks grænser er forskellige.

Grib folks reaktion og tag den derfra!

Forløbet henvender sig til: Alle

Forventet forberedelsestid: 2 timer

Tidsramme til selve formidlingen: 2 til 4 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Kendskab til biologi - funktionalitet

Læring: Give større forståelse for biologi, natursyn og naturforståelse

Byrumforløbet kræver: Alle steder

Aktiviteten er afprøvet: I Zoologisk Have i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Eddie Bach

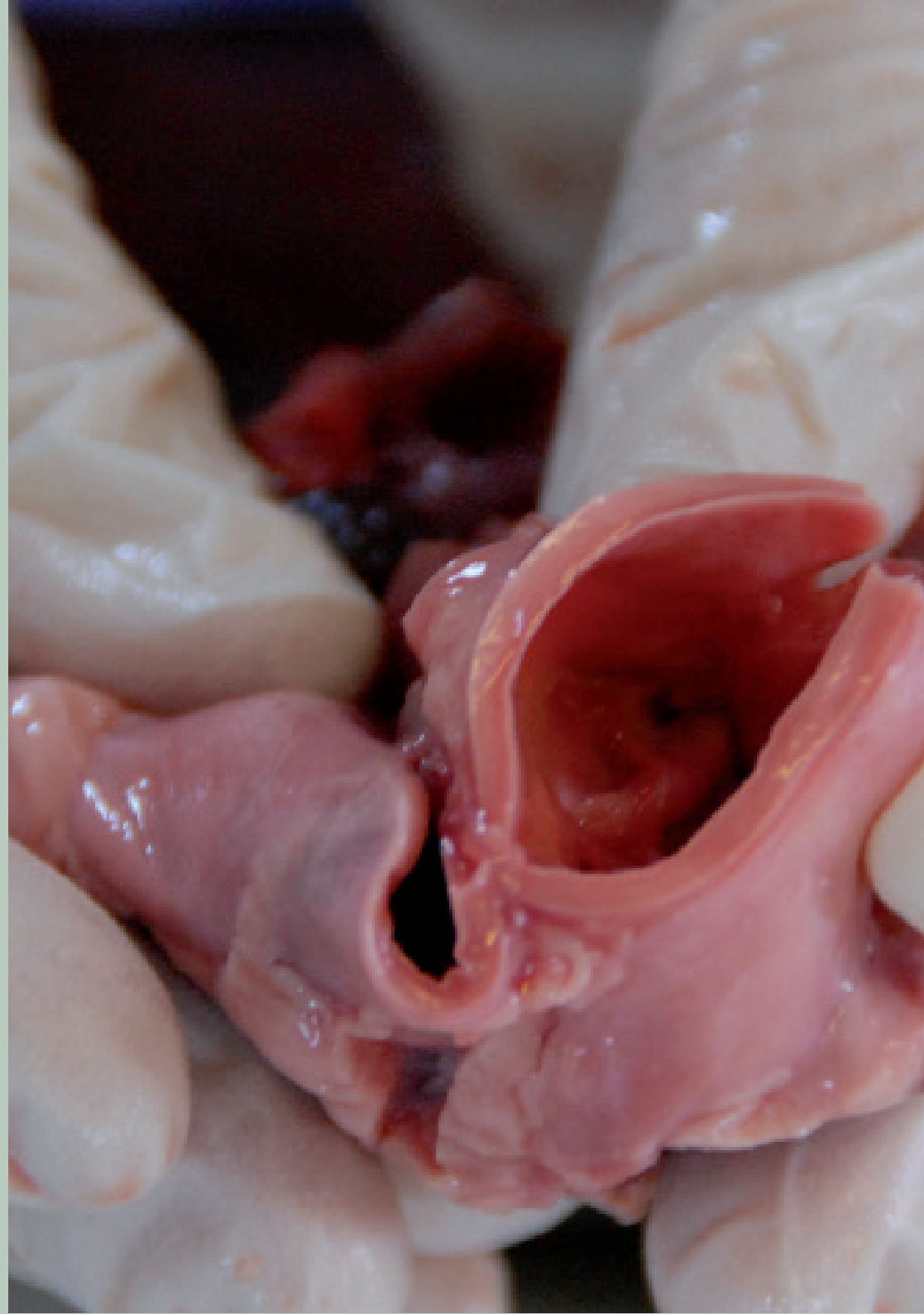
Adresse: Zoologisk Have

Roskildevej 39, 2200 Frederiksberg

Telefonnr.: 30 16 73 02

Mailadresse: eb@zoo.dk

www.zoo.dk

BLOMSTRENDE BY

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Vi har skabt en webbaseret interaktiv platform:

www.blomstrendeby.dk

På hjemmesidens kort kan dagisntsituationer, skoler, og borgere ved et museklik adoptere et gadebed på Vesterbro.

Hvert år kickstarter vi Blomstrende By ved et arrangement i Enghaveparken med frøuddeling, lugning af bedene, og fælles mad.

Daginstitutioner og skoler kan adoptere bede ved forløb med naturvejlederen.

Forløbet henvender sig til: Børnehavebørn og indskolingsklasser

Forventet forberedelsestid: 3 timer til kickstart arrangement

Forventet planlægningstid: 2 måneder

Tidsramme til selve såning af bede: 1½ timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Lokalkendskab, netværksarbejde og koordination på tværs af faggrupper.

Læring: Formidling af biodiversitet i byen, kultur, miljø, og fællesskaber. Kendskab og udvikling af frøblandinger egnet til formålet.

Byrumforløbet kræver: Adgang til små bede på offentlige grønne arealer ved samarbejde med byens lokale parkforvaltning.

Aktiviteten er afprøvet: På Vesterbro i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

<https://www.facebook.com/BlomstrendeBy>

www.groen.kk.dk

100 NYE HOTELLER I RANDERS

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Der bygges insekthoteller af skoler, institutioner og private til opsætning i hele Randers Kommune for at fremme forståelsen af biodiversitet og mangfoldighed.

Hver gruppe bygger 1-2 hoteller selv fra bunden: ramme, bund, indhold, til hvert hotel. Naturcenteret anskaffer brædder og indmad til hotel.

Børnene bruger fantasien til at bygge fantastiske hoteller, som kan indeholde alt frabruser, elevator, soveværelser og hyggestuer.

Forløbet henvender sig til: Alle

Tidsramme til selve formidlingen: 3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Håndværk og viden om biodiversitet

Læring: Biodiversitet og viden om insekternes levesteder

Byrumforløbet kræver: Alle steder

Aktiviteten er afprøvet: På Randers Naturcenter

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Helle-Marie Taastrøm

Adresse: Randers Naturcenter

Gudenåvej 20, 8920 Randers NV

Telefonnr.: 86 43 25 37

Mailadresse: Naturcenter@randers.dk

www.naturcenter.randers.dk

UNDERVISNING FOR FLYGTNINGE I HVERDAGSNATUR I BOLIGOMRÅDET

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Naturvejlederen indgår som underviser på det kommunale kursus som arbejdsmarkedsafdelingens tilbud VTA ("vejen til arbejdsmarkedet") for flygtninge, der har været i Danmark under 3 år.

Flygtninge får gennem ture med naturvejlederen praktisk indsigt i, hvordan de kan bruge naturen, grønne områder, og faciliteter i nærområdet til deres bolig og hverdagsliv. Naturvejlederen tager flygtningene med til at møde ansatte på grønne arbejdspladser: f.eks. det kommunale gartneri eller den lokale fiskebutik.

Der besøges kolonihaver og nogle af de grønne områder i byen eller i nærheden af byen: naturlegepladser, bynære naturruter og der formidles om spiselige planter i naturen, fiskeri, kulturen, mm..

Forløbet henvender sig til: Flygtningegrupper

Forventet forberedelsestid: 2 timer inklusiv dialog med undervisere

Tidsramme til selve formidlingen: 5 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Naturvejlederen har kendskab til byens grønne muligheder og i formidlingsøjemed også gerne til flygtningegruppens hverdagsudfordring med koncentration, sprog og psykisk balance.

Tværfagligt samarbejde med arbejdsmarkedsmedarbejdere, der kender flygtningegruppen i undervisningsmiljøet og arbejder professionelt med relationer og gruppedynamik og kan følge op på forløbet

Læring: Den praktiske oplevelse i det grønne, det sociale samvær

Aktiviteten er afprøvet: I de grønne områder i boligområder forskellige steder i Stege.

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Susanne Rosenild

Adresse: Sundhedscenter Stege

Langgade 57, 4780 Stege

Telefonnr.:40 99 44 82

Mailadresse:suro@vordingborg.dk

www.vordingborg.dk

UNGE MØDREGRUPPER I DET GRØNNE BYNÆRE OMRÅDE

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Naturvejleder, mødregruppe og børn og sundhedsplejerske går en tur i grønne nærområder og formidler kendskab til barnevognsvenlige stisystemer.

Mødrene får fysisk motion, bliver opmærksomme på gode sanse- og stille-steder, naturlegepladser, og gode skifte- og ammesteder udenfor.

Mødrene får kendskab til, hvordan naturen kan stimulere børnenes sanser og udvikling og får inspiration til at fortsætte med at gå ture sammen.

Forløbet henvender sig til: Unge mødre under 26 år med babyer

Forventet forberedelsestid: 1 time

Tidsramme til selve formidlingen: 2 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Kendskab til biologi - funktionalitet

Læring: Naturvejlederen har kendskab til de fysiske forhold for barnevogne, toiletter med skiftemulighed, byens grønne muligheder med sanseoplevelser i fokus

Byrumforløbet kræver: Parker, sansehaver, naturlegepladser, grønne stier, bynær skov

Aktiviteten er afprøvet: I de grønne område i og i nærheden af Stege.

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Susanne Rosenild

Adresse: Sundhedscenter Stege,

Langgade 57, 4780 Stege

Telefonnr.:40 99 44 82

Mailadresse:suro@vordingborg.dk

www.vordingborg.dk

NATUR & PSYKE

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Naturvejledning i psykiatrien arbejder målrettet med brugere, hvis fælles erfaringer med psykiske sygdomme ofte kan være præget af mangel på initiativ, energiløshed og ensomhed. Aktiviteterne udfolder sig i spændingsfeltet; natur, kultur og sanseoplevelser.

Naturvejledningen træner aktivt og udfordrer den enkelte i at blive fortrolig med at færdes i naturen, bruge sin krop og sanser, samt i sociale samvær med andre mennesker.

Indsatsen med brugerne skal først og fremmest være hjælp til selvhjælp, så de får lyst til at bruge naturen, får nye oplevelser, der vil styrke dem i troen på sig selv.

Turene tager hensyn til deltagernes individuelle behov for overskuelighed og tryghed. Naturvejlederen planlægger og aftaler natuturene sammen med de implicerede ansatte.

Forløbet henvender sig til: Psykiatriske patienter, personale og studerende og pårørende grupper

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Pædagogisk-, terapeutisk naturformidling.

Læring: Vores sanser stimuleres og vitaliseres, når vi færdes i naturen. Kroppen får motion. Hukommelsen og selvreflektionen forbedres

Byrumforløbet kræver: Alt, fra græsplæner til byparker

Aktiviteten er afprøvet: I grønne områder i Middelfart

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Benny Jensen

Adresse: Psykiatrisk Informationscenter

Teglårdsparken 26. 5500 Middelfart

Telefonnr.: 99 44 45 46, mob. 51 51 91 35

Mailadresse: benny.jensen@rsyd.dk

www.rsyd.dk

SMAG PÅ AARHUS

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

En vandring gennem byens grønne områder på jagt efter spiselig natur.
Naturvejlederen viser hvilke spiselige bær, planter og svampe, der findes i byer

Husk Kurv, kniv, evt. bøger.

Forløbet henvender sig til: Familiegrupper

Forventet forberedelsestid: 30 min

Tidsramme til selve formidlingen: 2 til 3 timer

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Viden om spiselig og giftige planter og svampe

Læring: Folk får brugbar viden

Byrumforløbet Skov, strand, parker og kirkegårde

Aktiviteten er afprøvet: I forskellige grønne områder i Aarhus

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Lars Brøndum

Adresse: Naturhistorisk Museum, Wilhelm Meyers Allé 210, 8000 Aarhus C

Telefonnr.: 23 36 16 62

Mailadresse: lars@nathist.dk

www.naturhistoriskmuseum.dk

DRIK DIN BY

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Vi finder og anvender urter, som vokser i en offentlig park til fremstilling af lokal producerede tebreve. Vi vasker urterne, klipper dem til, så de kan komme i en tepose, lukker den med hjælp af en gammel symaskine, og sætter stedets logo/ børnenes navn eller lignende på som mærke. Det færdige tebreve kommer i et sammensyet genbrugspostkort som konvolut.

Til slut synger vi "Æblemand" digtet som: "Urtemand/dreng/pige/børn, har du noget mynte, jordbærblade, citronmelisse, solbærblade, morgenfrueblomster, sødskærm, timian, brændenælde, ... , til vores te i dag? Tak, skal du have!"

Tebrevet skal en tur gennem børnehaven og hjem til hvor barnet bor, hvor den kan nydes sammen med søskende og voksne. Tebrevet bliver til et fysisk og sanselig minde, et selvfremskaffet produkt, en historie, der kan fortælles videre. Læs yderligere i Naturvejleder 3/2013.

Forløbet henvender sig til: Mennesker i alderen 3 – 99 år

Forventet forberedelsestid: Afhænger af forholdene og faciliteter.

Tidsramme til selve formidlingen: 1,5 time

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Naturfaglig viden om urter egnede til te. Håndtere en gl. symaskine, kreativitet, sange og rytmer.

Læring: Viden om urter koblet til en arbejdsproces, som kræver samarbejde.

Byrumforløbet kræver: Naturvejlederen skal finde egnede byrum, byhaver, baggårde, hvor der vokser teurter.

Aktiviteten er afprøvet: På Vesterbro i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

<https://www.facebook.com/Traestub>

www.groen.kk.dk

STEDSPECIFIKKE BYGGEPROJEKTER OG INSTALLATIONER SOM NATURFORMIDLING. EKS.: "GRØNT TAG"

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Børnene får mulighed for at være med til at bygge et grønt tag med søgræs. Formidling af en lokal ressource "søgræs" og emner: biodiversitet, regnvand, klima. Børnene er med til en reel forbedring af bygningen. Taget skal vedligeholdes: nye grupper af børn kan få glæde af det samme formidlingsforløb. Se mere på: <https://www.youtube.com/watch?v=MQB8tXtpx2A>

Forløbet henvender sig til: Børnehavebørn og indskolingsklasser

Forventet forberedelsestid: Ca. 2 måneder

Tidsramme til selve formidlingen: En emneuge

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Håndværker med erfaring inden for bæredygtig byggeri med pædagogisk formidlingserfaring

Læring: Jeg hører og glemmer. Jeg ser og husker. Jeg gør og forstår at bygge et grønt tag!

Byrumforløbet kræver: Undersøg mulighederne i dit lokalmiljø evt. din skole, institution, skur eller andet.

Aktiviteten er afprøvet: På Naturværkstedet Træstubben i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

<https://www.facebook.com/Traestub>

www.groen.kk.dk

TRÆKLATRING

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Forskellige former for træklattring på baner, der på forhånd er sat op.

Forløbet handler om at:

Prøve noget nyt, der styrker selvværd.

Prøve græser for egen formåen.

Nyde udsigten over byen fra et nyt perspektiv.

Forløbet henvender sig til: Alle

Forventet forberedelsestid: En time

Tidsramme til selve formidlingen: En time / 6 elever

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Træklatreinstruktør

Læring: Mod, balance, koordination, fin- & grovmotorik

Byrumforløbet kræver: Klatreudstyr, parktræer.

Aktiviteten er afprøvet: I Kongelunden på Amager

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Jacob Jensen, Tårnby Naturskole

Adresse: Granatvej 3, 2770 Kastrup

Telefonnr.: 32 52 62 55

Mailadresse: ns.uk@taarnby.dk

www.naturcenteramager.dk

STEDSPECIFIKKE BYGGEPROJEKTER OG INSTALLATIONER SOM NATUR-FORMIDLING. F.EKS.: "GIV HUSET TØJ PÅ!"

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Vi isolerer naturværkstedets opholdsrum med alternative materialer.

Miljø, genbrug, historie, naturfænomener, "stillestående luft", fugledragt, fjer, varme / kulde, er nogle af de emner, vi kommer omkring.

Vi udvikler arbejdsopgaver: mælkekarton - mursten til isolering: fyld – søgræs, fjer, hampefiber, halm, spåner, mm.. Indervæggene bliver pudset med lerpuds som vindspærre, små fuger fyldes og stoppes med uld, søgræs, halm og hampefiber.

Børnene lærer om grundlæggende materialeegenskaber, forarbejdning og begrebet "isolering".

Forløbet henvender sig til: Mennesker i alderen 3 – 99 år

Forventet forberedelsestid: Afhænger af forholdene og faciliteter.

Tidsramme til selve formidlingen: 1,5 time

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: En "grøn håndværker" med evner til at inddrage børn og rådgive om processen.

Læring: Jeg hører og glemmer. Jeg ser og husker. Jeg gør og forstår at isolere et hus!

Byrumforløbet kræver: Alle slags bygninger, som trænger til at blive isoleret!

Aktiviteten er afprøvet: På Naturværkstedet Træstubben i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

<https://www.facebook.com/Traestub>

www.groen.kk.dk

BIOBLITZ

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

Konceptet er meget fleksibelt, men består i grundtrækkene af, at man tager et snapshot (heraf Blitz) af biodiversiteten (heraf Bio) i en fælles jagt på arter på et afgrænset område i et afgrænset tidsrum.

Naturvejledere/forskere/nørder tager skolelever med ud, hjælpes ad med at finde og indsamle arter og bestemme dem.

Skoleelever og lærere finder og indsamler selv arter og går til forskerne/naturvejlederne/nørderne for at få hjælp med bestemmelsen.

Husk fangstgrej til forskellige arter, opbevaringsbøtter/terrariumer eller lign.

Luppe og/eller mikroskoper, stereoluppe og evt. registreringssystem:

www.bioblitz.dk

Forløbet henvender sig til: Alle

Forventet forberedelsestid: Afhængig af ønsket omfang

Tidsramme til selve formidlingen: Typisk ½-1 (måske 2) dage

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Godt netværksarbejde og kendskab til lokalområdet. Biodiversitet i byen.

Læring: Mødet mellem elever/borgere og de, der allerede er velbevandrede i naturen

Byrumforløbet kræver: Alle grønne elementer i byen

Aktiviteten er afprøvet: I Botanisk Have i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Mia Lindegaard Pedersen

Adresse: Botanisk Museum,
Gothersgade 130, 1123 København K

Telefonnr.: 20 5710 04

Mailadresse: mia.pedersen@snm.ku.dk

www.snm.ku.dk

JULETRÆSFEST PÅ VESTERBRO

BESKRIVELSE AF FORMIDLINGSKONCEPTETS FORLØB:

FRA overflodens rester TIL juletræsinstallationer!

På Vesterbro indledes julemåneden med en juletræsfest, hvor både det store juletræ og en hel skov af mindre juletræer er skabt af restmaterialer og "affald".

Formidlingsforløbet i Træstubben handler om at høre HC Andersens eventyr "Grantræet", dele viden om juletræsdyrkning og bygge juletræer af genbrugsmaterialer. Træet udstilles til Vesterbro Juletræsfest til forældre og borgere i starten af december og kommer derefter til at stå i klassen/institutionen.

Se mere på <https://www.facebook.com/VesterbroJuletraesfest>

Forløbet henvender sig til: Alle

Forventet forberedelsestid: Hele projektet: 2 måneder

Tidsramme til selve formidlingen: 1 time til bygning af et eget juletræ

Specifik fagviden forudsættes hos formidleren: Håndværk, tingfinder, åbne øjne, samarbejde. Refleksion over traditioner, viden om juletræsplantager og påvirkning af naturen.

Læring: Bæredygtighed og fælleskab

Byrum forløbet kræver: Der, hvor der er plads i byen

Aktiviteten er afprøvet: På Naturværkstedet Træstubben i København

ANSVARLIG NATURVEJLEDER

Navn: Felix Becker

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune

Adresse: Nyropsgade 1, 1602 København V

Telefonnr.: 29 28 34 52

Mailadresse: cf3f@buf.kk.dk

www.groen.kk.dk

